Lietuvos ambasada Turkijos Respublikoje

AKTUALIOS EKONOMINĖS TURKIJOS IR PAKISTANO INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2025 m. rugsėjis mėn.

<table>
<tr><th>PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS</th><th>PASTABOS</th></tr>
<tr><td colspan="2">TURKIJA</td></tr>
<tr><td colspan="2">Bendra ekonominė informacija</td></tr>
<tr><td>
<table>
<tr><th></th><th>25-rugsėjis-2025</th><th>2-spalis-2025</th></tr>
<tr><td>1 EUR = … TRY</td><td>48.607</td><td>48.7985</td></tr>
<tr><td>1 USD = … TRY</td><td>41.395</td><td>41.5283</td></tr>
</table>
</td><td>TR Centrinis bankas, TCB kursas paprastai žemesnis nei rinkos</td></tr>
<tr><td>HSBC padidino savo metų pabaigos dolerio / TL prognozę nuo 42 iki 44.</td><td>BirGün</td></tr>
<tr><td>Turkijos centrinis bankas sumažino pagrindinę palūkanų normą 2,5 procentinio punkto iki 40,5 proc.</td><td>Milliyet</td></tr>
<tr><td>Turkijos infliacija rugsėjį pirmą kartą per daugiau nei metus paspartėjo ir pasiekė 33,29 proc. Iždo ir finansų ministras Mehmet Şimşek pareiškė, kad maisto kainos buvo lemiamas veiksnys, lemiantis aukštą mėnesinę infliaciją rugsėjį. Maisto kainų infliacija, kurią lėmė šalnos ir sausros, buvo 3 procentiniais punktais didesnė už ilgalaikį rugsėjo vidurkį ir prisidėjo 1,1 procentinio punkto prie mėnesio infliacijos.</td><td>Barrons
Cumhuriyet</td></tr>
<tr><td>Turkijos vyriausybė paskelbė naują Vidutės trukmės programą, kuri nustato pagrindinius ekonominius tiklus iki 2028 m. Iki 2028 m. pabaigos planuojama pasiekti 1,9 trln. dolerių ekonomiką; planuojamas einamosios sąskaitos deficito ir BVP santykis 2026 m. - 1,3 proc., 2027 m. – 1,2 proc., 2028 m. – 1 proc. Planuojamos eksporto apimtys – 282 mlrd. dolerių 2026 m., 294 mlrd. 2027 m. ir 308,5 mlrd. 2028 m. Planuojamos importo apimtys – 2026 m. 378 mlrd. dolerių, 2027 m. – 393 mlrd., o 2028 m. – 410 mlrd. Prognozuojama, kad biudžeto deficitas, palyginti su bendruoju vidaus produktu, 2026 m. sudarys 3,5 proc., o programos laikotarpio pabaigoje – 2,8 proc.</td><td>BloombergHT</td></tr>
<tr><td>Turkija paskelbė didžiausius visų laikų rugsėjo eksporto rodiklius – 22,6 mlrd. dolerių, tačiau nors eksportas per metus išaugo 3 proc., importas taip pat padidėjo 8,8 proc. iki 29,5 mlrd. dolerių, todėl prekybos deficitas padidėjo trečdaliu iki 6,9 mlrd. dolerių. Per pirmuosius devynis 2025 m. mėnesius eksportas išaugo 4,1 proc. iki 200,6 mlrd. dolerių, tačiau importas augo sparčiau – 5,9 proc. iki 267,6 mlrd.</td><td>Hürriyet</td></tr>
<tr><td>Asmenų, kuriems iškelta teisminė byla dėl individualių kredito ir kredito kortelių skolų, skaičius per pirmuosius aštuonis šių metų mėnesius išaugo 24 proc. iki 1 milijono 506 tūkst.</td><td>Nefes</td></tr>
<tr><td>Turkijos paslaugų eksportas 2024 m. išaugo iki 117,2 mlrd. dolerių, ES šalys buvo didžiausia Turkijos rinka – eksportas į ES siekė 21,8 mlrd. dolerių. Importas iš ES šalių sudarė 20,507 mlrd. dolerių.</td><td>CNN Türk</td></tr>
<tr><td>Šešios Turkijos bendrovės – valstybinės telekomunikacijų bendrovės "Turkcell" ir "Turk Telekom ", vežėjas "Turkish Airlines" bei trys holdingai "Zorlu Holding", „Sabanci Holding“ ir „Koç Holding“ – pateko į žurnalo "TIME" 2025 m. geriausių pasaulio įmonių reitingą, kuriame buvo apklausta 200 000 žmonių iš 50 šalių.</td><td>Ekonomist</td></tr>
<tr><td>"Sabanci Holding", vienas didžiausių Turkijos konglomeratų, svarsto galimybę pasitraukti iš verslų, kurių pelningumas išlieka silpnas, ypač iš plataus vartojimo prekių mažmenininko "CarrefourSA", bendros įmonės su Prancūzijos "Carrefour".</td><td>Karar</td></tr>
<tr><td>Turkijos centrinio banko duomenis, liepos pabaigoje privataus sektoriaus bendra išorės kredito skola, palyginti su praėjusiu mėnesiu, padidėjo 2,5 mlrd. JAV dolerių ir pasiekė 199,3 mlrd. JAV dolerių.</td><td>Ekonomim</td></tr>
<tr><td>Vartotojų kainų indeksas (CPI), 2025 rugsėjis
<table>
<tr><th></th><th>2025 rugsėjis</th><th>2024 rugsėjis</th><th>2023 rugsėjis</th></tr>
<tr><td>Pokytis per mėnesį</td><td>3.23</td><td>2.97</td><td>4.75</td></tr>
</table>
</td><td>TUIK</td></tr>
</table>

	Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.	25.43	35.86	49.86
	Metinis pokytis	**33.29**	49.38	61.53
	Vidutinis pokytis per 12 mėn.	38.36	63.47	55.30
Didžiausias metinis augimas fiksuotas švietimo grupėje - +66.10 %, toliau būstas – +51.36 %; sveikatingumo paslaugos - +35.21 %; maistas ir nealkoholiniai gėrimai - +36.06 %; viešbučiai ir restoranai - +33.91 %; namų apyvoka - +29.32 %; alkoholiniai gėrimai ir tabakas - +24.49 %; mažiausias augimas - +25.30 % - susisiekimo paslaugų grupėje bei aprangos ir avalynės grupėje - +9.8 %.				
Vidaus produkcijos kainų indeksas (D-PPI), 2025 rugsėjis				TUIK
		2025 rugsėjis	2024 rugsėjis	2023 rugsėjis
	Pokytis per mėnesį	2.52	1.37	3.40
	Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.	23.66	25.55	36.06
	Pokytis lyginant su ankstesnių metų analogišku mėn.	**26.59**	33.09	47.44
	Vidutinis pokytis per 12 mėn.	25.83	44.81	65.55
D-PPI pagrindiniuose pramonės sektoriuose - kasybos ir akmens kasybos +28.73 proc.; apdirbamojoje pramonėje +26.63 proc.; elektros, dujų, garo ir oro kondicionavimo +23.81 proc.; vandens tiekimo +55.03 proc.; tarpinės prekės +22.27 proc.; ilgalaikio vartojimo prekės +31.62 proc.; trumpalaikio vartojimo prekės +33.21 proc.; energija +25.17 proc.; gamybos priemonės ir prekės +26.62 proc.				
Inovacijos/E-komercija				
Sveikatos ministras Kemal Memisoglu pareiškė, kad Turkija 2026 m. pirmąjį pusmetį pradės gaminti savo vaistą nuo stuburo raumenų atrofijos, o tai bus svarbus žingsnis šalies pastangose kovoti su retomis ligomis.				NTV
Finansai				
Turkijoje klesti prekyba kriptovaliutomis, o nauji duomenys rodo, kad šalis pirmauja pasaulyje pagal kriptovaliutų nuosavybę.				Turkiyetoday
Bendros centrinio banko atsargos per savaitę, pasibaigusią rugsėjo 26 d., pasiekė rekordinį 182,953 mlrd. JAV dolerių lygį.				Milliyet
Pramonė				
Turkijos plieno gamintojai per pirmuosius aštuonis 2025 m. mėnesius sumažino laužo importą 9,4 proc.				Ekonomim
Turkija tapo 14-a pagal dydį pramoninių robotų rinka pasaulyje, o jų pritaikymas sparčiai plečiasi tokiuose sektoriuose kaip automobilių pramonė ir gynyba.				HDN
Turkijos vietinis elektromobilių gamintojas TOGG parodoje Miunchene pristatė savo naują sedano modelį T10F IAA Mobility.				Dunya
Per pirmuosius šešis mėnesius iš Vokietijos į Turkijos rinką buvo išgabenta 400 410 tonų geležies laužo, 22,2 proc. daugiau nei per tą patį laikotarpį praėjusiais metais. (*geležies laužas yra pagrindinis Lietuvos eksporto į Turkiją produktas*)				Ekonomim
Automobilių parodos Miunchene metu "Renault" pristatė šeštosios kartos "Clio" hečbeką, kuris bus gaminamas Turkijoje.				CNN Turk
Turkijos autobusų ir karinių transporto priemonių gamintoja "Otokar" pasirašė sutartį su "Daimler Buses" ir "Mercedes-Benz Turk" dėl "Conecto" modelio gamybos "Otokar" gamykloje Sakarijoje, Turkijos šiaurės vakaruose.				Karar

Lietuvos ambasada Turkijos Respublikoje
AKTUALIOS EKONOMINĖS TURKIJOS IR PAKISTANO INFORMACIJOS SUVESTINĖ
2025 m. rugsėjis mėn.

Turkija nusprendė įvesti papildomus muitus visoms šalims, išskyrus ES šalis ir 24 šalis, su kuriomis ji yra sudariusi laisvosios prekybos susitarimą dėl automobilių importo. Papildomas 25 proc. mokestis be 10 proc. jau taikomo mokesčio bus taikomas iš šių šalių importuojamoms benzininėms, dyzelinėms ir hibridinėms transporto priemonėms, o papildomas 30 proc. mokestis be 10 proc. mokesčio bus taikomas elektrinėms ir įkraunamoms hibridinėms transporto priemonėms. Kadangi Turkija importuoja daugiau kaip 80 proc. savo automobilių iš ES ir LPS šalių, reikšmingų pokyčių nenumatoma.	Aksam
Turkijos gatavų drabužių pramonė kenčia nuo sparčiai augančių gamybos išlaidų ir mažėjančios vartotojų paklausos, perspėjama, kad žieminių drabužių kainos 2026 m. šoktels bent 30 proc.	P.A. Turkiye
Gynybos pramonė	
ASELSAN ir Turkijos Respublikos Gynybos pramonės direktoratas pasirašė 1,65 mlrd. EUR vertės sutartį dėl oro gynybos sistemų tiekimo.	Gazete Oksijen
Turkijos gynybos ir kosmoso pramonės eksportas nuo sausio iki rugsėjo išaugo 39 proc., palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai, ir pasiekė 6 mlrd. dolerių, vien rugsėjį šalies gynybos ir kosmoso eksportas sudarė 574 mln. dolerių.	Anadolu ajansi
Vietos gamybos elektrooptinė žvalgybos, stebėjimo ir taikymosi sistema AGGÖZ Gimbal 275, kuri gali būti dislokuota tiek mobiliose, tiek stacionariose platformose, buvo įtraukta į Turkijos saugumo pajėgų inventorių.	Anadoluajansi
Brazilijos Kongresas patvirtino penkerių metų bendradarbiavimo gynybos pramonės srityje susitarimą su Turkija.	GDH
Žemės ūkis	
2025 m. lapkričio 5–7 d. Mersine vyks pirmasis AgroFood Summit 2025, skirtas grūdų, aliejinių augalų ir ankštinių kultūrų rinkų tendencijų analizei. Renginyje tikimasi dalyvauti daugiau nei 500 dalyvių, tame tarpe iš Ukrainos, Kazachstano, ES šalių, Kinijos, Indijos, Kanados.	Agritechmea
Energetikos sektorius	
2025 m. rugpjūtį elektros gamyba iš atsinaujinančių šaltinių padidėjo ~10,8 % lyginant su tuo pačiu laikotarpiu pernai.	Turkiye Gazatesi
Turkijos Energetikos ministerija paskelbė, kad lapkričio – gruodžio mėn. bus skelbiamas viešasis konkursas 1,150 MW vėjo ir 850 MW saulės atsinaujinančios energijos projektų.	Mercomindia
Planuojamas pirmasis Turkijoje plūduriuojančios saulės (*floating solar*) 35 MW talpos projektas Maniso provincijoje.	Turkiye Today
Po JAV ir TR prezidentų susitikimo, BOTAS sudarė 20 metų susitarimą su Mercuria dėl LNG tiekimo iš JAV (~4 mlrd. m^3 per metus).	Reuters
Susisiekimas ir komunikacijos	
Po Turkijos prezidento susitikimo su JAV prezidentu, Turkijos nacionalinis vežėjas „Turkish Airlines“ paskelbė, kad ketina išplėsti savo lėktuvų parką - planuojama įsigyti 225 Boeing lėktuvus, tarp jų 75 didelio nuotolio (B787-9 ir B787-10) bei 150 trumpesnio nuotolio (737-8/10MAX).	AP News
Turkijos oro linijų bendrovė "Turkish Airlines" pranešė, kad per pirmuosius aštuonis šių metų mėnesius pervežė 60,7 mln. keleivių, o užpildymo koeficientas siekė 82,7 proc.	Anadoluajansi
Viena didžiausių pasaulyje laivybos bendrovių MSC pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Izmiro uosto operatoriumi "SOCAR Terminal" ir įsigijo bendrovės akcijų.	Gazete Oksijen
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija	
2025 metų pagrindinės tarptautinės parodos Turkijoje.	
PAKISTANAS	
Bendra ekonominė informacija	

Lietuvos ambasada Turkijos Respublikoje

AKTUALIOS EKONOMINĖS TURKIJOS IR PAKISTANO INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2025 m. rugsėjis mėn.

Pakistano valstybinis bankas rugsėjo 15 d. paliko bazinę palūkanų normą nepakitusią – 11 proc.	
Metinė infliacija rugsėjį sudarė apie 5,6 % (padidėjo nuo maždaug 3,0 % rugpjūtį), mėnesinė infliacija nuo rugpjūčio iki rugsėjo didėjo apie +2,0 %.	Brecorder Trading Economics
Eksportas rugsėjo mėn. sudarė apie 2,50–2,51 mlrd. USD (sumažėjo apie 11,7 %, palyginti su tuo pačiu mėnesiu 2024 m.) Importas rugsėjo mėn. sudarė 5,85 mlrd. USD (padidėjo apie 14 %, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai). Prekybos deficitas rugsėjį buvo 3,34 mlrd. USD (padidėjo apie 45,8 % lyginant su 2024 m. rugsėju). Prekybos deficitas per 2025 m. liepos–rugsėjo laikotarpį (fiskaliniai 2025–2026 m.) sudarė 9,37 mlrd. USD, tuo tarpu tuo pačiu laikotarpiu pernai – apie 7,05 mlrd. USD.	Dawn
Užsienyje gyvenančių pakistaniečių perlaidos rugpjūtį sudarė 3,137 mlrd. JAV dolerių, o tai rodo 6,6 proc. augimą, lyginant su tuo pačiu mėnesiu 2024 m. Liepa jos siekė 3,214 mlrd. dolerių.	
Pakistanas informavo TVF apie 371 mlrd. rupijų ekonominius nuostolius, kuriuos infrastruktūros ir žemės ūkio sektoriams sukėlė pastarojo meto potvyniai, prognozuodamas BVP augimo mažėjimą 0,3 proc. (3,9 proc. vietoje planuotų 4,2 proc.).	